

Opetushallitus

Lausuntopalvelu.fi

OPH-235-2022

Tehyn lausunto laboratorioalan perustutkinnon perusteiden luonnoksesta

Tehy ry lausuu yhdessä Suomen Bioanalytikkoliitto ry:n kanssa laboratorioalan perustutkinnon perusteiden luonnoksesta. Laboratorioalan perustutkinnon perusteet on päätetty uudistaa vastaamaan nykypäivän työelämän osaamisvaatimuksia. Uudet tutkinnon perusteet tulevat voimaan 1.1.2023.

Laboratorioalan perustutkinnon perusteet uudistetaan kokonaisvaltaisesti. Perusteissa otetaan käyttöön kaikille perustutkinnoille yhtenäinen osaamisen arviointikriteeristö. Tutkinnon perusteissa vahvistetaan osaamisperusteisuutta ja tutkinnon valinnaisuutta sekä työelämän perustaitoja.

Lausunto koskee tutkinnon perusteiden työelämälähtöisyyttä, tutkinnon muodostumista ja tutkinnon osien sisältöjä.

Lausunto ei koske huippuosaajana toimiminen, ilmastovastuullinen toiminta, työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, yritystoiminnan suunnittelu ja yrityksessä toimiminen eikä yhteisiä tutkinnon osia.

Tehy ry ja Suomen Bioanalytikkoliitto ry painottavat, että laboratorioalan perustutkinto ei tuota sellaista osaamista mitä tarvitaan sosiaali- ja terveysalan kliinisessä laboratoriotyössä.

Esimerkiksi Tamkissa bioanalytiikan koulutusohjelmassa bioanalytiikan perusteet on 32 op ja sisältää laboratoriotyön perusteiden lisäksi mm. anatomiaa ja fysiologiaa, immunologiaa, tautioppia, farmakologiaa ja biokemiaa. Tämän lisäksi opiskellaan vielä erikoisaloilta osaamista, jossa syvennytään usean erikoisalan tutkimusmenetelmiin.

Tutkinnon osat eivät tuota sellaista osaamista, joilla voisi työskennellä kliinisessä laboratoriossa. Tutkinnosta puuttuu täysin preanalyttinen osaaminen sekä potilastulosten vastaanamiseen tarvittava koulutus.

Tutkinnon perusteiden työelämälähtöisyys

Tutkinnon perusteet ovat työelämälähtöiset ja on hyvä, että arvioinnissa huomioidaan keskeiset työelämä- työyhteisötaidot, kuten esimerkiksi kollegoiden huomioiminen ammatillisen osaamisen lisäksi. Ammattitaitovaatimukset on kuvattu konkreettisesti ja ymmärrettävästi.

Tutkinnon muodostuminen ja tutkinnon osien sisällöt

Laboratoriotyön osaamisala sisältää kaksi pakollista tutkinnon osaa ja valinnaisia laboratoriotyöskentelyyn kohdistuvia tutkinnonosia on yhteensä yhdeksän.

Ammattitaitovaatimukset ovat usein identtisiä eri tutkinnoissa ja on syytä tarkastella niitä vielä ja arvioida onko tarkoituksenmukaista, että tutkinnossa on yhdeksän tutkinnon osaa. Erityisesti siksi, että edellisen uudistuksen jälkeen arviointikriteerit ovat niin ikään samat jokaisen tutkinnon osan kohdalla.

Bioanalytiikan perustyöt tutkinnon osan nimi on harhaanjohtava ja tämän voi sekoittaa bioanalytiikan (AMK) opetukseen. Tutkinnon osa ei tuota sellaista osaamista, jota bioanalytikoilta vaaditaan. Olisiko parempi nimi Biotekniikan perustyöt?

Tässä kohdassa puhutaan myös näytteiden ottamisesta ja käsittelystä. Mitä tällä tarkoitetaan. Bioanalytiikassa näytteiden ottaminen tarkoittaa verinäytteiden tai muiden ihmisperäisten näytteiden ottoa. Tutkinnon osa ei tuota osaamista näytteiden ottoon, jota bioanalytikoilla on.

Yhteenveto

Tutkinnon perusteissa ei ole mainintaa siitä millaisissa toimintaympäristöissä osaamisen hankkiminen ja näytöt toteutetaan. Tämä voi johtaa väärinkäsityksiin esimerkiksi rekrytointitilanteissa. Siksi on tärkeää, että käytetään sellaisia käsitteitä ja kieltä, mikä ei mahdollista niiden sekoittumista bioanalytiikon amk tutkintoon. Tutkinto ei tuota sellaista osaamista, että tällä tutkinnolla voisi työskennellä kliinisessä laboratoriotyössä. Tutkinto ei korvaa bioanalytiikan osaamista tai tällä ei voida korvata puuttuvia hoitajia sosiaali- ja terveysalalla. Osa tutkinnon osien nimistä on harhaanjohtavia ja saattavat antaa käsityksen, että tutkinnon osa tuottaa samanlaista osaamista, jota bioanalytiikan koulutus antaa.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä Suomen Bioanalytikkoliitto ry:n kanssa.

Helsinki 8.2.2022

Millariikka Rytönen
puheenjohtaja
Tehy ry

Lisätietoja: Kirsi Coco koulutuspoliittinen asiantuntija, Tehy ry, kirsi.coco@tehy.fi,
p. +358408215057